

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

GYDYTOJŲ ARTIMŲJŲ SLAUGYMO PATIRTIS KAIP PROGNOSTINIS VEIKSNYS PRIEŠLAIKINIO TERMINALINĖS BŪKLĖS PACIENTŲ GYVYBĖS AR PALAIKANČIO GYDYMO NUTRAUKIMUI

Darbo autoriai. Benedikt BACHMETJEV (IV kursas), Artur AIRAPETIAN (IV kursas).

Darbo vadovės. Marija JAKUBAUSKIENĖ, VU MF Sveikatos mokslų institutas, Visuomenės sveikatos katedra; Asta ČEKANAUSKAITĖ, VU MF Sveikatos mokslų institutas, Sveikatos etikos, teisės ir istorijos centras.

Darbo tikslas. Įvertinti gydytojų artimųjų slaugymo patirtį kaip veiksnį, lemiantį Lietuvos gydytojų požiūrį į priešlaikinį terminalinės būklės pacientų gyvybės nutraukimą.

Darbo metodika. Lietuvoje atliktas kiekybinis paplitimo tyrimas, kurio tiksline grupę sudarė gydytojai, dirbantys stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiose gydymo įstaigose visoje Lietuvoje. Į tyrimą įtrauktos visos stacionarines paslaugas Lietuvoje teikiančios sveikatos priežiūros įstaigos. Tyrime dalyvavo 295 respondentai. Tyrimas atliktas naudojant anoniminę anketinę apklausą internetu. Tyrimo instrumentą sudarė klausimynas, sudarytas iš šešių atvejų aprašymų ir devynių trumpų socio-demografinių klausimų. Duomenų analizei taikyti aprašomosios statistikos metodai, skaičiuoti dažniai, chi kvadratas, skirtumai laikyti statistiškai reikšmingais, kai $p < 0,05$. Socio-demografinių veiksnių ir gydytojų asmeninės slaugymo patirties įtaka požiūriui į priešlaikinio terminalinės būklės paciento gyvybės ar palaikančio gydymo nutraukimą buvo vertinta atlikus binarinę logistinę regresiją. Statistinė duomenų analizė atlikta naudojant statistinę programinę įrangą SPSS 26.

Rezultatai. Tyrime dalyvavo 103 vyrai (34.9%) ir 192 moterys (61.5%). 136 respondentų neturėjo nepagydoma liga sergančių asmenų slaugymo patirties (46.1%), 92 (31.2%) gydytojai turėjo mažesnę nei 1 m., 37 (12.5%) 1–5 m., 30 (10.2) didesnę negu 5 m. slaugymo patirtį. Patirtis slaugant nepagydomai sergančius pacientus turėjo įtakos požiūriui į gyvybės nutraukimą – pirmojo atvejo aprašyme 69,1% neturinčių slaugymo patirties respondentų pritaria teisei į gyvybės nutraukimą, palyginti su 33,3% turinčių daugiau negu 5 metų slaugymo patirties respondentų. Binarinis logistinis modelis parodė, jog gydytojai, pasisakantis prieš priešlaikinį terminalinių pacientų gyvybės nutraukimą pirmoje situacijoje 2.8 k labiau tikėtina jog nurodė turintys slaugymo patirties. Be to, duomenys rodo, kad religingi gydytojai, palyginti su nereliginiais gydytojais, rečiau sutinka nutraukti mirtinai sergančių pacientų gyvybę (54,3% ir 80,3% atitinkamai). Amžius taip pat turėjo įtakos: jaunesni gydytojai dažniau pritarė gyvybės nutraukimui, palyginti su vyresnio amžiaus gydytojais (83% pritariančių jaunesnių negu 35 metų respondentų grupėje prieš 49,4% vyresnių negu 55 metų respondentų gru-

pėje). Tyrime taip pat analizuotas gydytojų požiūris į įsakymus „Negaivinti“ (angl. – *Do Not Resuscitate*, DNR) ir „Gyvenimo testamentą“ (angl. – *Living Will*). Nustatyta, kad religija yra svarbiausias veiksnys, turintis įtakos gydytojų požiūriui į DNR (89,5% tarp religingų ir 98,7% tarp nereligingų respondentų), tačiau patirtis slaugant nepagydomai sergančius pacientus buvo svarbi tik DNR atveju. Tyrimo metu taip pat nustatyta, kad religija turėjo reikšmingos įtakos gydytojų požiūriui į tai, kad mirtinai sergančių pacientų negalima gaivinti be jų sutikimo. Šios išvados gali būti naudingos diskusijoms apie gyvenimo pabaigos priežiūrą, teisinio reglamentavimo ypatumus ir veiksnius, kurie daro įtaką medikų sprendimams.

Išvados. 1. Lietuvos gydytojų požiūris į terminalinės būklės pacientų gyvybės priešlaikinį nutraukimą yra palankus. 2. Amžius, religingumas, turima slaugymo ir terminalinių būklių paciento gydymo patirtys yra svarbiausi faktoriai, darantys įtaką šiai nuomonei.

Raktažodžiai. Gyvybės nutraukimas; savižudybė su pagalba; nepagydoma būklė; kritinė būklė; paliatyvioji slauga.